

İZ BIRAKAN HATIRALAR -4-

Selçuk Üniversitesi

Konya'ya üniversite, Osmanlı Döneminde hukuk mektebiyle açılmıştı. Konya, Selanik, Beyrut vilayetlerine hukuk fakültelerinin açılması kararlaştırılmış ve karar ilgili vilayetlere 28 Ağustos 1323 R (1907 M) tarihinde bildirilmiştir. Fakat Konya'da Mekteb-i Hukuk'un küşadı bir yıl gecikme ile 1908 yılında yapılabildiği. Ekonomik şartlar ve savaşlar sebebiyle 11 yıl açık kalan, 134 mezun veren Konya Mekteb-i Hukuk 15 Mart 1919 tarihinde kapatılmıştır.

Konya'nın yeniden üniversiteye kavuşabilmesi için 60 yıl kadar daha beklemek icap etti. Fakat gelişme istenilen hızda olmuyordu. Üniversite ile halk arasında bir kopukluk vardı. Bu, Erol Güngör'ün rektör olarak atanmasına kadar devam etti.

Erol Güngör'ün Yerini Tutacak Bir Rektör İstiyoruz

1980 Darbesi'nden sonra YÖK kuruldu ve başkanlığına Prof. Dr. İhsan Doğramacı getirildi. Onun döneminde Türkiye'de, Selçuk Üniversitesi dâhil bütün üniversiteler büyük gelişme gösterdi. Doğramacı

Dr. Mehmet Ali UZ

hakkında masonluk başta olmak üzere lehinde ve aleyhinde çok şey söylenir. Doğramacı kesinlikle, sola ve özellikle komünizme karşı olan bir insandı. Döneminde milliyetçi akademisyenler üniversitelerde yönetime getirildi. Bunlardan birisi de Selçuk Üniversitesine tayin edilen Erol Güngör Hoca oldu.

Erol Güngör Bey (1938-1983) eserleri, müktesebatı ve milliyetçi düşüncesiyle örnek bir şahsiyetti. Erol Güngör'ün tayininden sonra Selçuk Üniversitesi büyük bir hız kazandı. Tıp Fakültesi büyük gelişme gösterdi. Fakültede birimlerin

Erol Güngör Bey (1938-1983)

Prof. Dr. İhsan Doğramacı (1915- 2010)

kurulmasında halkın yardımı sağlandı. Erol Bey birçok önemli akademisyeni Konya'ya gelmeye ikna etti. Üniversite ve halk arasında bir kaynaşma sağlandı. Rektör Bey'in evi İstanbul'da idi. İstanbul'a gidip geliyordu. İşler yoluna girince, Erol Bey evini Konya'ya taşımak için İstanbul'a gittiğinde 24 Nisan 1983 tarihinde, geçirdiği bir kalp krizi sonunda vefat ediverdi.

Onun vefatı Konya'da büyük üzüntü yarattı. Çalışmalar da inkıta uğradı. Yeni rektör tayini gecikince, üniversiteden zaman zaman oturduğumuz akademisyen arkadaşlar: "Siz Konya'nın tanınmış insanlarıdır. Aylar oldu bir rektör tayini yapılmadı. Doğramacı'ya gidin bu işi hızlandırın." demeye başladılar. Rahmetli Hasan Katırcı, ben ve üniversiteden bir arkadaş Ankara'ya gitmeye karar verdik.

İhsan Doğramacı'nım, Hacettepe Üniversitesinde Ortopedist Profesör Doktor Ümit Akkoyunlu adında bir akrabası vardı. Önce ona gittik ve: "Erol Güngör'ün tayini ile üniversite de çalışmalar büyük hız kazandı. Erol Bey'in vefatı ile bütün çalışmalar durmuş bulunuyor. Konya'da Erol Güngör gibi bir rektöre büyük ihtiyaç var. Bize yardımcı

olun, İhsan Doğramacı ile görüşmemizi sağlayın" dedim. Ümit Akkoyunlu: "Ben sizin anlattıklarımızdan çok etkilendim. Siz Konya için çalışan insanlarsınız. Benim devreye girmeme hiç gerek yok aynı şeyleri kendisine anlatın." demesi üzerine YÖK Başkanı İhsan Bey'in özel kalemine gittik. Sekreteri bizi fazla bekletmeden içeri aldı. Sözcülüğü ben yapıyordum. Hacettepe'deki akrabasına anlattıklarımı aynen İhsan Doğramacı Bey'e de anlattım. Önce Erol Güngör için teşekkür ettim ve kendisinden Konya'daki çalışmaların devamı için Erol Güngör Bey'in yerini tutacak bir rektör tayin edilmesini istedim. Gelen heyetler genellikle birilerinin tayini için uğraşıyorlarmış. Bizim bu tarafsız sırf Konya'nın menfaatini düşünerek yaptığımız talepten çok etkilendi. Ve bize: "Merak etmeyin, Konya'ya Erol Bey'in yerini tutacak bir rektör göndereceğim." sözünü verdi.

Aradan aylar geçtiği hâlde bir türlü rektör tayini yapılamamıştı. O zamanlar Tıp Fakültesi dekanının rektör tayin edileceği hususunda şayialar çıkmaya başladı. Üniversitede Tıp Fakültesi dekanının rektör olmasını istemeyenler vardı. Arkadaşlar bize yine aynı talepte bulunuyorlardı. Biz de aynı ekiple İhsan Doğramacı'ya tekrar gittik. Sekreteriyle görüştüğümüzde bize: "Vilayetlerden randevulu heyetler var bilmem size sıra gelir mi?" deyince, "Başkan Bey'e bir söyleyin, görüşebilirsek görüşürüz, görüşemezsek bir daha geliriz." dedim.

Sekreter hanım içeri girdi. Bir süre sonra gülererek geri döndü. Başkan Bey: "Diğer heyetler dursun, önce Konya'yı alın." demiş. Başkan Bey bizi gülererek karşıladı. "Konya'ya Erol Bey'in yerini tutacak bir adam bulamadım. Her gelen birilerinin tayini için geliyor. Size güveniyorum. İstedığınız bir isim varsa söyleyin, hemen tayin edeyim." dedi. Ama biz dışarıda arkadaşlarla bazı isimler

üzerinde durduğumuz hâlde: “Aman isim vermeyelim, isim tespitini kendisine bırakalım.” diye bir karara varmıştık. Başkan Bey bir isim vermemiz hususunda çok ısrar etti. Fakat biz yine de isim vermedik. Bu ısrarımızla ne büyük bir yanlış yaptığımızı sonradan anlayacaktık ve sonunda YÖK Başkanı’ndan, Konya’ya Erol Bey’in yerini tutacak bir isim bulmaya çalışacağı hususunda kesin söz alıp Konya’ya geri döndük.

Çok geçmedi, Selçuk Üniversitesi Rektörlüğü’ne Prof. Dr. Süleyman Kadayıfçılar tayin edildi. Yeni rektör Konyalı ve hacı idi. CHP’li olduğu söyleniyordu. Erol Güngör merhumun gösterdiği gayreti gösteremedi. Erol Bey’in zamanında başlayan bütün çalışmalar durdu. Kadayıfçılar sonunda, süresi dolmadan Demirel ve Evren tarafından görevden alındı. Yerine Prof. Dr. Halil Cin Bey tayin edildi. Üniversitede gelişmeler tekrar başladı.

Saraybosna Hatıraları

Saraybosna’nın bir Osmanlı şehri olması bir de doksanlı yılların başında “II. Milletler Arası Osmanlı Devleti’nde Mevlevîhaneler Kongresi”nde İsa Bey Mevlevîhanesi ile ilgili sunduğum bir tebliğ dolayısıyla Saraybosna’yı ve Saraybosna’daki İsa Bey Mevlevîhanesi’ni çok merak ediyordum.

2013 yılı Mayıs ayında Saraybosna’da Abdullah Bosnavî ile ilgili uluslar arası bir sempozyum tertip edilmişti. Bu toplantıda ben de bir tebliğ sunmuştum. Toplantı dolayısıyla kaldığımız birkaç gün içerisinde Saraybosna’yı gezmiş ve bölgeyi tanıma fırsatı bulmuştum. Bosna’nın hâlâ Osmanlı bir şehri olduğu müşahade ediliyordu. Çarşılarıyla, camileriyle, çınar altında kahveleriyle, kahve yanında lokum ikramlarıyla insan bunu hemen fark ediyordu. Benim en çok dikkatimi çeken husus bilhassa yaşlı cemaatin

namazdan bir saat önce camiye gelmeye başlamaları idi. Namaz vaktine kadar Kur’an-ı Kerim tilavet ediliyordu. Bu bir Osmanlı geleneği idi. Bu konuda pek çok vakıf tesis edildiğini de Konya şerhiye sicillerinde görmüştüm. Bu geleneğin bizde bile eseri kalmamıştı. Şimdi camilerimize cemaat ezan okunurken ancak gelebiliyor.

Bir gün Bosna’da bir Kadirî tekkesine gittik. Yapılan zikre katıldık. Tekkenin şeyhi Sırplarla yapılan savaşın kumandanlarından birisi idi. Kendisi ile uzun süre sohbet ettik. Şeyh efendi ziyaretimizden son derece memnun kaldı.

Bir gün de şehrin ortasından geçen nehrin kaynağına kadar gitmiştik. Manzara şahane idi. Orada da Osmanlı’dan kalma yapılar vardı.

SARAYBOSNA'DA İSA BEY MEVLEVİHÂNESİ

Av. M. Ali UZ

GİRİŞ

Kur’an-ı Kerim’e göre insan, Allah’ın yeryüzindeki halifesidir ve eşref-i mahlukat olarak yaratılmıştır. (1) Madde ve manasıyla da bir bütünlük arzeder. Her iki cephesini geliştirdiği nisbette yaradılışındaki sırrı kavramış, dünya ve ahiret saadetine ermiş olur. İslâm âleminde, insanın mânevî gelişmesi daha çok, tasavvuf yoluyla gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bunun teşkilatlandırılmış şeklini de tekkeler, zaviyeler, mevlevîhaneler ve âstaneler teşkil etmiştir.

Tekke, zâviye, dergâh, mevlevîhâne, hânğah ve fîstane gibi adı ne olursa olsun, bütün bunlar, asırlarca dinî yâden olduğu kadar, icimât, iktisadî ve kültür yönünden de önemli görevler üstlenmiştir. İslâm âleminde tarih boyu bunlar, insanlığın, zarâfetin, nezâketin, ahlâkın, sabrın, derin bir tefekkürün, insan ve Allah sevgisinin, hizmetin, sadâtin, ilmin, irfânın, marifetin, özellikle kendini bîlâşin müsterek adı olmuştur. “Nefsini bilen Rabbinî bilir” buyrulmasındaki hikmet budur. Bütün bunların gayesi, insan-ı kâmilî didiğimize, o, faydalı, ideal ve güzel insanı yetiştirebilmektir. Bir ânekdot bunu ne güzel ifade eder :

Galata Mevlevîhanesi postişnelerinden Şeyh Cemâleddin Efendi, Mevlevîhâne’yi ziyarete gelen bir Fransız misafiri gezdirirken, orta avluda izahat veriyormuş :

“Efendim, bizim iki mutfağımız vardır, birisi burası” diyerek gerçek mutfağı göstermiş, “Öteki de bu mutfağ efendim” diye de semâlihaneyi işaret etmiş. Mevlevîhaneleri bilen Fransız misafir, şaşkın şaşkın Şeyh Efendi’nin yüzüne bakınca :

“Efendim, birincide yemekler, ikincisinde de insanlar pişer” deyivermiş. (2)

İşte asırlarca her gittiği yere medeniyet, eşitlik din ve vicdan hürriyeti götürmekte kalmayan, her yerde açmış olduğu mektep ve medreselerle; ilmi gelişmenin temellerini atan, zirveye ulaştırdığı vakıflarla; şairleri sıralar mısır kâğıt getiren, almış olduğu siyasi ve iktisadî tedbirlerle; refah ve zenginliğin imkânlarını hazırlayan Osmanlı döneminde, bütün yurt sahâna yayılan Mevlevîhaneciler ve Âstaneler, (3) asırlarca eğitim ve öğretim görevini sürdürmüş, yurt çapında nice meşhur âlim, ârif, şair ve san’atkar insan yetiştirmiş vesile olmuştur.

Burada bir hususa dikkat çekmek isterim. Tanzimat, Meşrutiyet ve Cumhuriyet dönemleri dahil, Türk aydını, medreseleri de, tekkeleri de, içiyle ve dışıyla yıpratmaya ve harap olmaya yüz tuttuğu şekilde tanımış ve bu yüzden de bunlara düşmanca tavırlar takınmıştır. Bu husus da üzerinde durulması gereken bir bahs-i diğer...

İşte Osmanlı’nın yükselme dönemlerinde kuralan ve bugüne kadar asırlarca hizmet veren Mevlevîhanecilerden birisi de, Bosna’nın merkezi Saraybosna’da, diğer adıyla Sanyova’da bulunan ve tebliğ konumuz olan İsa Bey Mevlevîhanesidir.

1 - Bakara Suresi, 30. ayet.
2 - Mehmet Ziya, Yarıncı Mevlevîhanesi, Tercüman 1001 Temel eser, (yayına hazırlayan : Yavuz Senemoğlu) 88. kitap, s. 28 - 29.
3 - Âstâne : Mevlevî tekkelerinde, âstâne ve zaviye olarak iki kısma ayrılır. Âstâne, zaviyeden büyük sayılır. Mutfaklı vardır. Çile buralarda çıkarılır. Derişler de bu tekkelerde yapılır. (Abdülbaki Gölpınarlı, Mevlevîhaneden Sonra Mevlevîlik, İstanbul, 1966, s. 334.

Yol boyu dikkatimizi çeken bir husus da Bosna katliamında şehit edilen gencecik insanların metfun olduğu kabristanların çokluğu oldu.

1950'li yıllarda İsa Bey Mevlevihanesi'nin son kalıntıları mevcutken sonradan bu da yıkılmış. Biz Bosna'ya gitmeden bir süre önce Mevlevihane, eski yerinden daha yukarıda bir tepede Konya Selçuklu Belediyesi tarafından yeniden inşa edilmiş. Tabii bu yeni yapının eski Mevlevihane ile pek ilgisi yoktu. Ama hiç değilse İsa Bey Mevleviha-

nesi yaşatılmış oluyordu.

İsa Bey, Bosna dolaylarını Osmanlı topraklarına kattıktan sonra şehrin ortasından geçen nehrin kenarına bir Mevlevihane yaptırdı. O zamanlar çevrede hiçbir bina yoktu. Yüzyıla varmadan İsa Bey Mevlevihanesi'nin çevresinden itibaren Saraybosna şehri teşekkül eder. Ben kongreye sunduğum tebliğimde İsa Bey Mevlevihanesi'nin kuruluşu ve Mevlevihane hakkında bilgi sunmaya çalışmışım. Bu kongrede Çelebi ailesinden birisi de vardı. Bu zat toplantı sonunda yanıma gelmiş, tebrik ettikten sonra: "Toplantıda sunulan en iyi tebliğ senin tebliğdi." diyerek iltifat etmişti. O gün işin ehli bir şahıstan bu sözleri duymam beni mutlu etmişti. Bu da tatlı bir hatıra olarak kaldı.

Bosna'da Abdullah Bosnavî Sempozyumu'na yirmi yedi konuşmacı katılmıştı. Abdullah Bosnavî Bosna'da doğdu ve tahsilini İstanbul'da yaptı, Bursa'da Bayramî Melamî şeyhlerinden Hasan Kabâdûz'a intisap etti. Bu arada Halvetî meşayihinden Şeyh Abdülmecit Halvetî'den de feyz aldı. Mısır'a ve hacca gitti. Dönüşünde Şam'a uğradı. Şam'da Muhyiddin Arabî dergâhında bir süre inzivaya çekildi. Daha sonra Konya'ya geldi. Hz. Mevlâna ve Sadreddin Konevî'nin türbelerini ziyaret etti ve Konevî Dergâhı'na yerleşti. H 1054/M 1644 yılında Konya'da vefat etti. Kabri dergâh çevresindeki kabristanda idi. Gün-

müzde Konevî Camii'nin karşısındaki küçük kabristana Meram Belediyesi tarafından bir makam taşı dikildi.

İslam âlimlerini hayran bırakan otuzdan fazla eser bıraktı. "Füsus Şarihi" olarak tanındı. Abdullah Bosnavî Sempozyumu'nun Bosna'da yapılması son derece isabetli olmuştu. Bosna'da kaldığımız sürece çarşısında, lokantalarında Türkçe bilen tek bir kişiye bile rastlamadık. Türkiye ile Saraybosna arasında kültürel ve ekonomik işbirliğine büyük ihtiyaç olduğu kanaati ile yurda döndük.

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı İle Küçük Bir Tartışma

Ankara Hukuk Fakültesine devam ettiğim 1960'lı yıllardı. Diyanet İşleri başkan yardımcılarında birisiyle tanışmıştım. Aradan elli yıldan fazla bir zaman geçtiği için adını hatırlayamıyorum. Bir Ankara'ya gidişimde yanına uğramıştım. Sohbet sırasında başkan yardımcısı: "Nurculuk süratle yayılıyor, neden böyle oluyor anlayamadım?" deyince ben: "Müsebbibi sizsiniz." dedim. Adam şok geçirdi ve: "Yani..." diyebilirdi. Benden bir açıklama bekliyordu. "İslam fitrî bir dindir. İnsanlar özellikle gençler dinlerini, diyanetlerini öğrenmek ister. Siz Diyanet teşkilatı kurulalıdan beri Atatürk zamanında bir tefsir ile hadis kitabı neşrettiniz. Bundan sonra bir broşürünüz bile çıkmadı. Ortada büyük bir boşluk oluştu. Bu boşluğu Nurcular doldurdu." deyince, adam bir süre düşündü ve sonunda: "Galiba haklısınız." demek mecburiyetinde kaldı. Diyanet İşleri Başkanlığında yayın işleri, yıllar sonra Dr. Ahmet Baltacı'nın yayın müdürlüğü görevine getirildiği tarihten itibaren başladı.

Gerçekten o dönemde Nurculuk süratle yayılıyor, polis toplantılarda

yakaladığı Nurcuları mahkemeye sevk ediyordu. Sol basında da Nurcuların aleyhinde ağır ithamlarda bulunan yazılar neşrediliyordu. Nurculuğun yayılmasında bunun da büyük rolü olmuştu. Nurculuk bilhassa gençlik arasında yayılıyor, Nurcular yakaladıkları üniversite gençlerine Risale-i Nur'dan üç beş sayfa okumadan salmıyorlardı.

O zamanlar gelişen bu cereyan benim de dikkatimi çekmişti. Bu sebeple Risale-i Nur Külliyyatı'nın pek çoğunu okumuştum. Risalelerde zararlı bir şey yoktu. Yalnız Nurculuk atmosferinde bir problem var gibi gözüküyordu. Risale-i Nur sohbeti yapan gençler tecrübesizdi. Risaleleri onların bile anlaması mümkün değildi. Bu yüzden yanlış tefsir ve telkinlerde buldukları oluyordu. Mesela Konya'da ileri gelen Nurculardan birisi, Kapı Camii imamı Hacı Haydar Efendi'nin torunu benim de sınıf arkadaşım Kâmil Ulukapı ile karşılaşmışlar. Sohbet sırasında o zat Kâmil Bey'e: "Ne yapıyorsun?" diye sorunca o da: "Hukuk Fakültesine devam ediyorum." demiş. Muhatabı, ellerini iki yana açıp: "Hukuk Fakültesinde okuyup da ne yapacaksın? Risale-i Nur'da her şey var, bunları oku yeter." demiş. Buna benzer söz ve telkinler dikkatimi çekiyordu ve o zaman, bir gün birileri çıkıp bu potansiyel gücü kullanır, diye düşünmeden edemedim. Düşündüğüm gibi de oldu. FETO haini çıkıp bunları kullandı. Tabii Nurcuların birkaç grup olduklarını ve bunları tasvip etmediklerini de biliyoruz. Düşüncem aynen gerçekleşti. Yanıldığım nokta girişilen teşebbüsün bu kadar kanlı ve hainane olmasıydı.

Bazı dinî cemaatler ve tarikatların takıntıları var. Hiçbir dinî cemaatin devlet yapılanmasında kadrolaşma gibi bir gayretlerinin olmaması, liyakat ve ehliyet konularında da hassas davranmaları gerektiğini düşünürüm.

Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU

Bir Fotoğrafın Hatırlattıkları: -16

ELGİNKAN VAKFI'NIN BÜYÜK KÜLTÜR ÖDÜLÜNÜ ALIYORUM

Ödül... Son yıllarda dilimizden düşürmediğimiz kelimelerden biri... Acaba geçen yüzyılın ortalarında böyle bir kelime kullanılıyor muydu? Eskiden beri dilimizde yer alan ancak son dönemlerde pek kullanılmayan, anlamında da küçük kaymalar olan bu kelime artık dilimizden düşmez oluverdi. Biz de vaktiyle bu konuya eğilmiş ve bir de makale yayımlamıştık: “Sazımın Telinden: Ödül’e Mōdül’e Dair”, *Milli Eğitim ve Kültür*, 4 (14), Mart 1982, 63-70.

Yeri gelmişken bu kelimeyi bir de Türk Dil Kurumu’nun sözlüğünden aliverelim, bakalım orada nasıl dilendirilmiş. İşte TDK’nin ödül’ü:

1. Bir başarı karşılığında verilen armağan, mükâfat, 2. Bir iyiliğe karşılık olarak verilen armağan, mükâ-

fat (*Türkçe Sözlük*, 10. bs. Ankara 2005, 1530-31).

Devamında da dört türevini görüyoruz: Ödüllendirilme, ödüllendirilmek, ödüllendirme, ödüllendirmek (s. 1531).

Bizim ödülle tanışmamızın tarihi ise bayağı eskilere kadar uzanıyor. *Kayseri Sanatçılar Derneği* (KASD), ilkinin bir yıl önce verdiği ödülleri 1982 yılı için verilenlerinden alanıyla ilgili olanına, “Yılım Folklorcusu” ödülüne beni layık görmüştü. *Folklor Araştırmaları Kurumu* da, İhsan Hınçer Türk Folkloruna Hizmet Ödülü’nün 1985 yılına ait olanlarından birini bana lütfetmişti.

Bu arada, bizlerin katıldığı yarışmalardan da alınan ödülllerimiz vardı. Sadece ilkinden söz etmek isteriz

Ödülümü, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Muhammet Şahin’in elinden alıyorum.

Şimdi tarihe mal olan, döneminin en çok satan gazetesi *Tercüman*, yayınına ara verilen devletin 1000 *Temel Eser* serisine devam yolunda karar almış ve 1001 *Temel Eser*'i başlatmıştı. Her ayın başında ve ortasında yayımlanan eserlerden tek sayıların tanıtılması için yarışma açılırdı. Ben de, *Emin Nihad*'ın *Müsamere* adlı eserini tanıtmıştım. Birinciliğimin yılı 1973.

Aradan nice on yıllar geçti, nice ödüllere layık bulunduk, nice yarışmalarda birincilik alarak farklı ödüllerle değerlendirildik. Hepsinin ayrı bir değer ve anlamı olmakla birlikte her birinin kendine özgü güzellikleri de vardır. Bu yazımızda 2006 yılından beri her yıl verilen çok ünlü bir ödüle layık bulunmama ilgili bilgileri sizlerle paylaşacağız. Ancak bir sitem dalgası altında bir konuyu da kısaca dile getirmeliyiz. Bu tür ödüllere layık bulunan arkadaşlarımız gibi biz de unutulmaya mahkûm edilmiş gibiyiz. Neyse.

İnsanın hayatında bazı tatlı tesadüflerin olduğunu hepimiz biliriz. Hatta bu tür olayların altında biraz da şans aramamız gerekir gibime geliyor. O yıllarda Türk Dil Kurumu'na sıkça gidip geliyorum. En çok uğradığım birimi ise kitaplığıdır. Alanında ülkemizin en zengini kitaplığı... Kitap kataloğu dönemi sürüyor, daha bütün imkânlarıyla dijital ortama geçilmemiş. İşte bir gün katalogların bulunduğu alanda, rafların birinin üzerinde birkaç tane duyuru diyebileceğimiz bilgilendirme broşürlerini gördüm. Merak bu ya, birini alıp okuyorum. O güne kadar adını duymadığım bir vakıf üçüncü dönem ödülü için duyuru yapıyormuş. Vakıf'ın adını tahmin etmişsinizdir: ELGİNKAN VAKFI. Bu broşürlerden birini çantama koyup esas işime girmiştir.

Konya'ya dönüyorum. O yıllarda daha Yüksek Hızlı Tren (YHT) filan yok. Taksiye binip AŞTİ'ye dönüyorum. Biletimi sabah Ankara'ya inin-

Ödül sonrası konuşmamı yapıyorum.

ce aldığım için bir sıkıntı yaşamıyorum.

Doğrusu yolculuk boyunca bu broşürü değerlendirdim. Önemli bir ödül... Para olarak karşılığı da güzel ama önemli olan ödüle layık bulunmak... Ve o günkü şartlarda kimlerin başvurabileceğini düşündüm.. O güne kadar başvurduğum bütün ödüllerde birinciliğe layık bulunmuşum. Öyle bir deneye alamayacaksam boş yere zaman harcamalıyım. Bir de ilk iki yarışmada dereceye girenler kimlerdi? Onları da bilmiyorum. Dağarcığıma baktım ve başvurmaya karar verdim. Ancak bu başvuruyu siz kendiniz yapamıyorsunuz. Bir kurul ve ilgili bir derneğin yönetim kurulunun önerisine gerek duyuluyor. Ben de Konya'mızın seçkin kültür derneklerinden olan, Konya Fikir, Sanat ve Kültür Adamları Birliği Derneği'ne bir dilekçe ile başvurdum. Uygun görüldü, karar alındı, karar defterinin ilgili sayfasının fotokopisinin tasdikli sureti bana lütfedildi ve bizim başvuru işlemlerimiz tamamlandı.

Uzun bir bekleme süresinden sonra bir telefon. ELGİNKAN Vakfı'ndan arıyorlar. Ödüle layık bulunanlardan biri de benmişim. Karşılıklı güzel sözlerden sonra konuşmamızı noktalıyoruz.

Toplantının sonunda ödüle layık bulunanlar ile Elginkan Vakfı'nın yöneticileri bir arada.

“Elginkan Vakfı bir sanayi kuruluşunun ürünüdür. Elginkan Ailesi'nin çabaları ile hayata geçirilmiş ve günümüzde belki de alanının dışındaki konulara eğilen, pek çok kurumunu kısıktırarak etkinliklere imza atan bir kuruluş haline gelmiştir. Aşağıda kısaca tanıtacağımız vakfımızın ödülleri dışındaki, bizce son derece önemli kurultay etkinliklerini de kısaca hatırlatacağız.”

ELGINKAN VAKFI'NIN KURULUŞU VE KURUCULARI

“Elimizin altında bir broşür var: *Toplumun Hizmetinde 32 Yıl*. Oradan alacağımız aydınlatıcı bilgiler bize yol gösterecektir. Orada, **Kurucularımız** başlığı altında dört güzel insanın birer fotoğrafının altında da yaşadıkları yıllar yazılmış.”

“**Ahmet Elginkan:** 1893-1972, **H. Ümmehan Elginkan:** 1901-1985, **H. Ekrem Elginkan:** 1924-1999, **H. Cahit Elginkan:** 1926-1964.”

“Sayfanın altında, H. Ekrem Elginkan'ın, *Elginkan Topluluğu Kurucusu* olarak dile getirdiği güzel bir söze yer verilmiştir. Onu da almak istiyoruz: *Allah'tan bütün dileğim, kurduğum bütün müesseselerin de-*

vamlığının sağlanması, memlekete faydalı birer kuruluş olarak insanlara iş imkânı yaratması, devlete vergi vermesi ve bizden sonra gelecek olanlara da örnek olmasıdır.”

“Elginkan Topluluğu Manisalı Elginkan Ailesi'nin tarafından kurulmuştur. Elginkan soyadını taşıyan aile, anne Ümmehan Elginkan tarafından Saruhanlılara bağlıdır. Baba Ahmet Elginkan tarafından aile kökeni ise bugün Bulgaristan hudutları içinde kalan Şumnu yakınlarındaki Rusçuk'tur. Aile “Rusçuklu Necipzade” olarak bilinmektedir.”

“İzmir'de kereste ticareti ile uğraşan ailenin Hüseyin Ekrem (1924) ve Hüseyin Cahit (1926) adlı iki oğulları dünyaya gelir. Hüseyin Ekrem ve Hüseyin Cahit Elginkan kardeşlerin üniversite eğitimleri çalışma alanlarının belirlenmesinde ve Elginkan Topluluğu'nun temellerinin atılmasında önemli bir rol oynar.”

“İstanbul Teknik Üniversitesi'nde eğitimlerini tamamlayan Hüseyin Ekrem Elginkan 1948'de Makine Yüksek Mühendisi, Hüseyin Cahit Elginkan ise 1950'de İnşaat Yüksek Mühendisi olarak mezun olurlar.”

“Ankara’da tamamladıkları yedek subaylık dönemlerinden sonra Hüseyin Ekrem ve Hüseyin Cahit Elginkan Kardeşler orada küçük büro hizmetleri ve tesisat projeleri yaparak, müteahhit olarak iş hayatına atılırlar. 1953’te müteahhitlik alanındaki çalışmalarını büyüten kardeşler Anadolu’ya açılan ilk müteahhitler olarak tanınırlar. 1957’de **Ekrem, Cahit** ve babaları **Ahmet Elginkan**’ın adlarının ilk harflerinden hareketle E.C.A. Presdöküm A.Ş. tesis edilerek sanayi alanına adım atarlar.”

“1954 yılında anne Ümmehan Elginkan, Hüseyin Ekrem Elginkan ve Hüseyin Cahit Elginkan; Elginkan Vakfı’nın kurulma kararını alır; bu karar daha sonraki yıllarda çeşitli aşamaları geçerek 1985’te hayata geçer. Türkiye’de yerleşik işletme gruplarında vakıf kurma ve/veya vakıflarla bağ kurma sıklıkla karşılaşılan bir uygulama olmamakla birlikte, topluluğun yönetimini bir vakıf aracılığı ile yapmak sıra dışı bir uygulama olarak görülmektedir. “

“Vakıf ile hedeflenen, Elginkan Topluluğu’nun ebediyyen yaşaması ve milletine hizmet edebilmesidir.”

“ELGİNKAN Vakfı, 2006 yılında *Türk Kültürü Araştırma ve Teknoloji Ödülleri Programı* adı altında anlamlı bir ödüle imzasını atmış, böylece bu alanlardaki araştırma, çalışma ve hizmetlere destek olmayı amaçlanmıştır. Değişik yaş ve bilim dalı gruplarından kişiler veya topluluklar ödüllere layık bulunmuşlar ve 11 yılın ödülünün ardından edebiyat, dil, tarih, sanat gibi sosyal dallarında da pek çok çalışma ve proje ödüle layık bulunmuştur.”

“Ödüllere layık bulunan araştırmacı veya araştırmacı grubuna Türk kültürü ve teknoloji alanlarında, her biri için belirli miktarda para ödülü verilmiştir. Bu ödül tutarı ilerleyen yıllarda artarak günümüze kadar süregelmiştir.”

“Vakfın da belirttiği üzere bu ödüllere başvuru kişi ve gruplarca yapılmamakta, ülkemizin önde gelen kurum ve kuruluşlarının gösterdikleri adaylar arasından belirlenmektedir.”

“EİGİNKAN Vakfı Türk Kültürü Araştırma Ödülü Komisyonu ile Teknoloji Ödülü Komisyonu her yıl yaptıkları değerlendirmeler sonucunda Vakıf Yönetim Kurulu’nun onayına sunulan ve Vakıf Yönetim Kurulu tarafından da uygun bulunan araştırmacı veya araştırmacı grubuna ödülleri verilmiştir.”

2008 yılı ödüllerine layık bulunanlar aşağıda kişilerden oluşmaktadır;

TÜRK KÜLTÜRÜ ALANINDA;

Prof. Dr. Bozkurt GÜVENÇ,

Türk Kimliği: Kültür Tarihinin Kaynakları adlı kitabı,

Prof. Dr. Saim SAKAOĞLU,

Türk kültürü ve Türk dili üzerine yapmış olduğu çalışmaları ve Türk kültürüne katkıları,

TÜRK DİLİ ALANINDA;

İlhan AYVERDİ’nin hazırladığı *Misalli Büyük Türkçe Sözlük*’üne,

Prof. Dr. Bülent SANKUR’un İngilizce-Türkçe Ansiklopedik Bilişim Sözlüğü’ne..

Vakfın 2013 yılından itibaren iki yılda bir deulusal düzeyde bilimkultayları topladığını hatırlatmak isteriz. Biz de bu toplantıların tamamına davetli veya katılımcı olarak çağrılmıştık. Önümüzdeki yılda (2021) beşincisi toplanacak olan bu kurultayın konusu ise **Geçmişten Günümüze Yazılmayan Türkçe - Türkçenin Art ve Eş Zamanlı Değişkeleri** olarak belirlenmiştir. Bu konun alt başlıkları ise şöyle belirtilmiştir: **Türkçenin Ağızları, Sosyal Değişkeler Açısından Türkçe, Türk Argosu, Türk İşaret Dili, Meslek Dilleri (Jargon), Gizli Diller, Teklifsiz Konuşmada Türkçe:**

MİMAR KEMALETTİN BEY'İN KALEMİNDEN ALÂEDDİN SARAYI VE KARATAY MEDRESESİ

Akademik Sayfalar'da daha önce de Mimar Kemalettin Bey tanıtılmış ve Alaeddin Tepesi hakkında mühim bir makalesi Latin harflerine aktararak yayımlanmıştı⁽¹⁾. Bu makalemizde biz de Mimar Kemalettin Bey'in Yeni Mecmu'a'nın 2. Sayısında 19 Temmuz 1917 tarihli başka bir makalesini Latin harfli tam bir metnini takdirlerinize sunuyoruz.

Konya'da Alâeddin Sarayı Asar-ı Bakiyesi ve Karatay Medresesi

“Yeni mecmuaya sanayi-i mimariye üzerine yazılacak ilk makalenin bilmem nedendir, Konya'nın eski Türk mimariyesi hakkında olmasına dair bende bir his hâsıl oldu. Bu ehemmiyetli teşebbüse böyle pek kıymetli asar-ı mimariyenin hatıralarıyla şeref vermek istedim. Hem de dünyanın sanat ve marifet hususunda en hassas ve âleme yetişmiş

bakışlarını, en mergub ve derin iktidarlarını her zaman için hayretler içinde bırakarak önlerinde küçüldüklerini hissettirecek olan bu güzel ve yüksek asarın idrak edebildiğim kadar marifet ve kıymetini bildirmek için (yeni mecmua) teşebbüsün vasıta olmasını arzu ettim. Çünkü bugün (yeni mecmuayı) çıkaranlarla okuyanların büyük cedlerinin dünyanın birinci derecede sanatkâr kavmi olduklarına iman etmeleri lazımdır. Bu imanın pek büyük faydaları olacaktır. Medeniyetin en büyük diyarlarından birisi olan sanat ve marifetin en sağlam ve yüksek derecelerine değmiş bir kavme mensup olduğumuzu anlayacağız. Ve o itimat ve gurur-u milli ile çalışacağız. Bugün akvam-ı medeniyeye-i saire içinde bu cihetle de temyiz etmeye gayret edeceğiz. Bundan başka ne kadar geri kalsak, ne kadar kendimizi unutmuş olsak, bize daima tarihimizi, medeniyetimizi, kudret-i ilmiyemizi hatırlatacak, yabancılara ispat ve ilan edecek olan bu yadigâr-ı asarın kalanlarını daha ziyade bir hürmet ve muhabbetle ve takdire şayan milli bir taassupla

(1) Serdar Ceylan, “Mimar Kemalettin Bey ve Alaeddin Tepesi Hakkında Mühim Bir Makale”, Akademik Sayfalar, 3 Şubat 2016, C. 16, S. 2, s. 17-22.

muhafazaya say edeceğiz.

Konya'nın Alâeddin tepesinde etrafında türbeleriyle eski büyük bir Saray Camii, büyük bir medeniyetin toprak altında kalmış eserleri ve Selçuk sultanlarının saraylarından kalma güzel bir harabe mevcuttur. Bundan on yedi sene evvel bu sarayın üst katıyla beraber bir köşesini teşkil eden bir kısmı cehalet ve inhitat devirlerinin tahribatı mütevaliyesinden kurtularak mahv ve kaybolmuş kıymetli birçok aksam ve müzeyyenatına rağmen her türlü azamet ve güzelliğiyle hala duruyordu.

Tertibat-ı mimariyesindeki kudret, sanayi-i inşaiyesindeki maharet ve tarz-ı tezyinindeki marifet o kadar mü'tena bir derecede idi ki, ilk nazarlarda bu harabenin sarayın ehemmiyetli bir parçasını teşkil ettiğini keşfetmek güç değildi.

Karatay Medresesi ve sokağına ve Konya'nın uzaklarına ve yeni Türk vatanına hakim olan bu parçanın geniş, altın yıldızlı saçağı, cephesinin en güzel ve sanatlı çiçekler ve yazılarla müzeyyen sırlı çini kaplamasına mür gölgeleri düşürüyor ve renklerdeki kıymet ve fevkaladeliği bir kat daha ziyadeleştiriyordu. Asıl cephede sivri kemerli geniş bir açıklık içerisine ferahlı nazarlar temin ediyordu. Burada gayet sanatkârane ve mahirane tuğladan çıkıntılı olarak örülmüş mütenasip mesnetler üzerine açık çıkmalar tertip olunmuştu.

Sivri kemerli açıklığın alt katındaki düz ve penceresiz güzel duvar sathını Selçuk Türklerine mahsus gayet sanatkârane bir tarzda oyulmuş iki aslan tezyin ediyordu. Tekmil bunlar, arzettiğim gibi sarayın tertibat-ı dâhiliyesinde bu kısım ehemmiyetli bir işe tahsis olunmuş olduğunu ispat ediyordu. Ve yine tekmil bu teferruat-ı mimariye ve tezyiniyeyi mütalaa ederek meydana çıkarılacak temellerle sarayın he-

yet-i umumiyesinin şekil ve tarzı tetkik olunabilir ve hâl-i asliyesine dair resimler ve projeler yapılabilir-di.

Bu suretle Türk sultanlarının saraylarına ve bunların teşkilat-ı inşaiye ve tezyinesine dair en kıymetli vesikalar bulunmuş olurdu. Fakat kıymet bilmeyenler, milletin tarihini okumayanlar bu güzel ve mukaddes harabenin mahvına uğraşıyorlardı. Şoselere kırma taş hazırlamak için temellerini söküyorlar, müzeyyenat-ı mimariyeyi havi muntazam mermerleri parçalıyorlar ve bugünkü kerpiç ve sefil olarak temellerini yapıyorlardı. O zamanki valilerden birine Alâeddin tepesinde kalan bakiye-i asar-ı mimariyenin fevkalade haiz ehemmiyeti olduğunu ve temellerin bu suretle sökülmesine devam olunursa elde tetkikatı için hiçbir şey kalmayacağını ve sarayın mühim kısmını teşkil eden parçanın münhedim olacağını ve bu suretle bir daha yerine konulması mümkün olmayan bir eserin

kaybolacağını söyleyenler de olmuştu. Vali o harabenin yerine yüz elli, iki yüz lira ile eskisinden daha güzel bir köşk yaptırabileceğini söyleyerek bu meseledeki bahtsızlığını ispat etmişti.

Filhakika, bir müddet sonra, o güzel harabenin üst katıyla alt katında en mühim kısmı yıkılmış, tuğla ve çini gibi malzemesi de molozlar arasında kaybolmuştu. Bundan sekiz sene evvel Konya'da bulunduğum esnada Sultan Alâeddin'in sarayına ait beyan olunan güzel harabenin alt katının bazı tuğla çıkılmalarını havi bir köşe duvarından başka meydanda hiçbir şeyi kalmamıştı. Buna müteessir olmamak kabil değildir. Fakat biz böyle nice mühim asarın tarihi tahribine vakıf olarak ve nice kıymettar hiyanetin hedefi oldukları hedim ve tahrip vakalarına veya nalâyık bir surette istimallerine şahit olduk. Kalbimiz böyle acılara alışmış olmakla beraber asar-ı mezkurenin kurtarılması için çalışmadan bir an geri kalmadık.

Beyan olunan güzel harabenin karşısında ve Sultan Alâeddin tepesinin eteğinde Selçuk asar-ı mimariyesinin birincisi ıtlakına seza olan (Karatay) Medresesi'nin harabesi bulunmaktadır. Bu medresenin heyet-i umumiyesinden müzeyyen bir mermer kapı ile yalnız büyük bir kubbe bize yadigâr kalmıştır. Sair aksamı ve kubbeleri münhedim olmuştur. Onların yerine kerpiçten medrese odaları kaim olmuş bu eski zengin harabe ile yeni kerpiç odaların birbiriyle mukayesesi bizde tarz-ı inşanın ne derecelere indiğini ve hayat-ı içtimaiyenin ne kadar kesb-i sefalet ettiğini pek parlak bir suretle göstermektedir. Bugün bu kerpiç odalar içinde tahsil-i ilim mümkün değildir. Bunları kaldırmalı, fakat kaldırırken Selçuk Türklerinin en müzeyyen ve müsenna binası olan bu Darül Ulûm'un aksam-ı bakıyesine halel getirmemeye gayret etmeli, münhedim olmuş olan kubbelerin eski temellerini tetkik etmeli ve bunları sökmekten ictinab etmelidir. Hele bunların üzerine veya civarına alafrağa bahçe yapmak hevesinden sarf-ı nazar etmelidir. Bu eski binalar ve harabeleri bir tarih ve mimar kitabıdır. Bunların bu maksat ve gaye ile muhafaza ve istimal ederken kıymet ve ehemmiyetinin doğruluğunu tağlit edecek ve muayyen olan güzelliğinin kolaylıkla anlaşılmasına mani olacak her türlü alavelerden ictinab etmelidir.

Karatay Medresesi'nin mermer kapısı her türlü manasıyla mükemmel bir eser-i mimariyedir. Ali Selçuk Devri'nde Türk üstadları filvaka bu kapıdan daha büyük ve daha müzeyyen nice asar meydana getirmişlerdir. Herhalde asar-ı mezkure içinde bu kapı tenasübünün fevkaladeligi, taş kesmelerinin suret-i hali ve müzeyyenat ve teferruat-ı mimariyesinin tanzimindeki kudret ve maharet nokta-i nazarından bir mevki-i mümtaz tutmaktadır. Büyük meslek-i mimariyenin sekiz asır

evvel tesis ve tekmil etmiş kavaidini bu kapının tetkikiyle öğrenmelidir.

Tekmil bu kavaid-i mimariyeye Türk mimarları Ali Osman Devri'nin en parlak zamanlarına kadar kemal-ü hürmet ile riayet etmişler ve o esasını unutmamışlardır. Bu da pek tabii bir şeydi. Çünkü o kavaid-i mimariyeye istimal olunan malzeme-i inşaiyeye has olan en makul ve muhake-meli tarz-ı tezyineden ibaret idi. Kendi sanat ve marifetimizi beğenmeyerek akılsız ve muhakemesiz bir surette frenkleri taklit etmeye başladığımız tarihten itibaren kavaid-i mezkure dahi haleldar olmaya başlamıştır. Karatay Medresesi'nin kubbesinde dört köşeden yuvarlağa geçen usul-ü şarkın, aksam-ı muhtelif-i inşaiyesinde tuğlanın adet olan suret-i istimaline ve çini tezyinatının suret-i tatbikine daha muvafıktır. Yani merbaden yuvarlağa geçen köşelerde kalan parçaları üst üste, tuğla tuğla tabakatını birbirinden daha ziyade taşırarak ra'se merbanın köşesine müntehi ve dal'aları yuvarlağın haricine mersum bir zü kesir-i edla muntazam teşkil etmek üzere bir takım meselelerle setr etmek ve bu suretle kubbenin o parçalarla ait kuvvetlerini bu meselelerden hâsıl olan ihramı bir kısım inşai ile duvarlara nakl eylemekle herhalde gayet sağlam ve malzeme-i müstamele muvafık bir tarz-ı imaldir. Bundan başka ihram-ı vechini teşkil eden meseleler ise müselles görüle-

re nispeten daha ziyade çini tezyinatı usullerine müsaittir.

Kemer ... ve kubbenin muhtelif tarz ve şekillerde imalatı hususunda derin meleke ve maharet sahibi olan Selçuk ustalarının beyan olunduğu gibi o zaman asarın birincisi addolunmaya seza olan bu Karatay kubbesinde kullanılarak usulün herhalde kendilerince dahi sairlerine mürecca ve Türk üslubu inşai ve tezyinine mahsus ve binanın teşkilat-ı sair-i inşaiye ve tezyinesine muvafık olduğu tezahür etmektedir.

Kubbenin müzeyyenat-ı dahiliyesine gelince İslam asarı içinde bu cinsten bir misli daha bulunmayacak surette bir güzelliği ve pek çok yükselmiş bir marifet ve maharet-i sanaiye haizdir. Birbirleriyle en ahenkdar bir surette izdivaç edilecek renklerdeki çini levhalarını hendesi tezyinat-ı çiçekleri ve kufi güzel yazıları meydana getirmeye üzere iştilal edecekleri yerlere ve şekillere göre gayet muntazam kesilerek veyahut o şekillerde öylece ihzar olunarak bunları birbiri yanına ve duvar veya kubbenin iç yüzüne mahsus mükemmel bir harç ile tutturulması sureti ile husule gelen çini sath-ı tezyinatı Selçukîler tarafından muhabbet ve evleviyetle kullanılan ve son derece Türkî ettirilen bir tarz-ı tezyinidir.”⁽²⁾

(2) Mimar Kemaleddin, Yeni Mecmua, Sayı 2, 19 Temmuz 1917.

Celalettin
Ali İMER

EREĞLİ'YE TRENİN İLK GELİŞİ İÇİN YAPILAN TÖREN

Sene 1904/1322. Bundan 50 yıl önce Bağdat Demiryolunun Konya-Ereği arası bitmiş, açılış merasimi yapılacağından herkes sevinç içinde idi.

Albümümde itina ile sakladığım bir resim, bu eski hatırayı gözlerimde tekrar canlandırdı. Bu yarım asırlık olayı bu sütunlarda sizlerde nakletmek isterim.

Açılış merasimine İstanbul'dan meşhur **Arnavut Turhan Paşa** riyasetinde bir heyet te gelmişti. Bu heyette o zamanki hariciye nazırı ve **Sadrizam Tevfik Paşa**'nın çocukları da vardı.

Kıymetli ve mütetebbi yeğenimiz **Feridun Nafiz**'in bu mevzuda bana yollamak lütfunda bulunduğu

bazı notlardan da istifade ederek bu açılış törenini nakledeceğim.

"Konya Ereği şimendifer İstasyonunun açılış töreni, Haydarpaşa-Bağdat Demiryolunun yapılması Alman firmalarına verilmişti. Tren Konya'ya geldikten sonra Ereği'ye uzatılması için başlayan ameliye 1904 senesinde sona ermiş ve ikinci Abdülhamid'in doğum günü olan 16 Şaban gününe tesadüf ettiği gün bu işe ayrılmıştı.

Bu, Hicri 1322, Rumi 1320 ve Miladi 1904 yılına rastlar.

Padişah bu açılış törenine büyük bir önem vermiş, o tarihte Evkaf Nazırlığında bulunan **Vezir Turhan Paşa**'yı bu merasimi yapacak olan heyetin başına tayin etmişti. Turhan Paşa, saraya giderek padişaha arz-ı veda etmiş, ertesi gün hususi bir trenle başta kendisi olmak üzere fahri yaverlerinden istihkâm ve inşaat dairelerine memur korgeneral **Avler Paşa**, hariciye nazırı **Tevfik Paşa**'nın iki oğlu, Demiryolları Umum Müdürü **Hayri Bey** olmak üzere Haydarpaşa'dan hareket eden trenle ertesi gün saat altıda Konya'ya vasil olmuşlar.

Konya istasyonunda o zaman Konya Valisi bulunan, daha sonraları ittihatçılar zamanında ayan azalığında bulunmuş ve padişahın damadı **Refik Bey**'in babası bulunan bala rütbeli **Faik Bey**, redif fırkası kumandanı paşa ve bir çok memurlar tarafından karşılanmışlar ve hazırlanan büfede ikramlanmışlardır.

Oradan hususi katarla binerek **Karaman** istasyonuna saat alaturka 9'da gelmişler, Karaman istasyonunun resmi küşadını yapmışlardır. Burada kaymakam, memurlar,

mektepe talebeleri ve Şehrin ileri gelenleri tarafından karşılanmışlar, mütftü tarafından da belig bir dua yapılmıŐtır. Daha evvelden hazırlanmıŐ olan “**Konya Sanayi Mektebi**” bando mızıkası padişahın marŐını çalmıŐtır.

Gelenler oradan hareketle saat 11’de Eregli’ye varmıŐlardır.

Türk bayrakları ve defne dallarıyla süslü olan istasyon binasında, o tarihte Eregli kazası Kaymakamı **SeydiŐehirli Topal İsmail Hakkı Bey**’di. Memurlar, mektepe talebeleri ve Şehrin ileri gelenleri bulanmaktaydı Bundan başka diğer Konya kazaları ile Adana, Niđe ve Kayseri’den gelenler da bulunmaktaydı.

AçıŐ merasimi Turhan Paşa’nın uzan bir nutku ile baŐlamıŐ, eski mütftü **Hacı Osman Efendi** tarafından gayet tesirli dua okunmuŐ, gerek nazır paŐanın ve gerekse Konya vali ve hâkimi, mektupçusu ve diğer aklı eren kimseler tarafından bu derecede liyakatli âlimin Eregli’de bulunuŐu memnuniyeti mucip olmuştur. Yolun iyi inşa edildiğine dair bir mazbata imza edilmiş, kurbanlar kesilmiŐ, yemekler yenmiŐ, aynı gün Konya’ya dönülmüŐtür.

O zaman bu mühim anı zapt etmek üzere **İkdam gazetesi** tarafından **Hüseyin Kazım Bey** adında bir zat Eregli’ye gönderilmiŐ, onun tarafından İkdam gazetesinde üç uzun yazı yazılmıŐtır. Ayrıca İkdam gazetesinde Turhan Paşa’nın uzun nutka da yer alıyordu.

Trenin Eregli’ye ilk gelişi

50 sene evvel ilk tren Eregli’ye gizerken yapılan törenden bir zürünlük
- Yazısı iğ sayfamızda -

Ayrıca **Serveti Fünun mecmuası** hususi bir fotoğraf muhabiri göndererek 710 No.lu nüshasının birinci sahifesinde hadiseyi resimle tespit emiŐtir.

Őu halde Eregli’ye trenin geliŐinin ellinci senesinin yıldönümü 25 Ekim 1954 tarihine tesadüf eder.

Bağdat Demiryolu, **Eregli**’den sonra Toroslari geçerek **Adana**’ya varacaktı. Fakat Birinci Cihan harbinin çıkıŐı ve yıllarca devamı bunu ancak 1917 de mümkün kıldı.

Demiryoluna kavuŐmadan fakir bir bölge olan **Eregli**, medeniyetin bu nimetlerinden istifadeyi bilmiŐ, bir de fabrika kazanınca gerçekten geliŐmiŐtir. Eregli’de bataklıkların ıslahı, su iŐlerinin düzene konulması da ele alındığına göre bu Őirin kazamız parlak bir istikbalin eŐiđinde demektir.

Elli yıl evvelki bir hatırayı burada kaydederken yurdumuzun bütününe iyi bir gelecek dileyelim.

Kaynaklar:

Yeni Meram, 16 Haziran 1955.

TEŞEKKÜR

Hatır; düşünmedir, akılda tutmadır; gönüldür, kalptir; hâldir, keyiftir; birine duyulan mahabbettir. Hatır kırmaktan kaçınılır, hatır bilinir, hatır alınır. Hatırı kalmasın diye hatır sorulur. Hatırda kalmak, hatırda olmak, hatırda tutulmak... Nihayetinde de şu fani âleme bir hoş seda bırakarak geçebilmek... Lakin öncesinde: “Dostlar beni hatırlasın” demeden hatırlan/ıl/mak... Çok mutluyum. Zira dostlarım bendenizi hatırladı. Bendeniz için Türkiye’nin en uzun soluklu gazete kültür ilavesi **Akademik Sayfalar**’da artarda üç özel sayıya hayat verdiler.

Müteşekkirim: **Akademik Sayfalar**’ın fedakâr, cefakâr banisi muhterem **Dr. Mehmet Ali Uz** ağabeye, editörleri **Av. Serdar Ceylan** ve **Ahmet Çelik**’e, **Akademik Sayfalar**’a göz nurunu sebil eden sevgili **Züleyha Önal** Hanım’a, **Akademik Sayfalar**’a kucağını açan -Sayın **Halid Şen**’in şahsında- **Merhaba** gazetesine, yayımının sürmesi için himmetlerini esirgemeyen Karatay Belediye Başkanı Sayın **Hasan Kulca**’ya, TYB Konya Şubesi Başkanı sevgili **Ahmet Köseoğlu**’na, Ali Işık Özel Sayılarının fahri editörlüğünü üstlendiğini de öğrendiğim saygıdeğer **Prof. Dr. Saim Sakaoğlu** Hoca’ma; hatırımı sayan, hatırımı hoş eden güzel yazılarıyla her biri birbirinden değerli **M. Sabri Koz** ağabeyime, sevgili **Ahmet Kuş**’a, muhterem **Dr. Kâmil Uğurlu** Hoca’ma, muhterem **Hasan Yaşar** Hoca’ma, okul arkadaşım/kadim dostum **Dr. Seyit Emiroğlu**’na, sevgili **Dr. Atiye Nazlı** Hanım’a, muhterem **Prof. Dr. Caner Arabacı** Hoca’ma, sevgili **M. Ali Köseoğlu** kardeşime, sevgili evlatlarım **Ahmet Fatih** ve **Dudu Emine**’ye, sevgili torunum **Ramazan Efe Sarıkaya**’ya ayrı ayrı şükranlarımı arz ederim.

Ali IŞIK

